

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

НАКАЗ

«_01_» березня 2021

№ 107

Про введення в дію Положення
про дистанційне навчання в НаУКМА
в новій редакції

Відповідно до Ухвали Вченої ради НаУКМА від 25 лютого 2021 р. протокол
№ 3

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію Положення про дистанційне навчання в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» в новій редакції (Додаток 1).
2. Ввести в дію Положення про електронну освітню платформу DistEdu(Moodle) та Систему управління дистанційним навчанням (LMS) в новій редакції (Додаток 2).
3. Накази НаУКМА № 194 від 30.06.2020 та № 235 від 11.08.2020 вважати такими, що втратили чинність.

В.о. президента

Т.О. Ярошенко

Керівник відділу «Центр електронної
освіти і технічних засобів навчання»

О.Г. Подденежний

Начальник Юридичного відділу

С.О. Сироткіна

ПОЛОЖЕННЯ
про дистанційне навчання в
Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційне навчання в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466, інших нормативно-правових актів в галузі вищої освіти.

1.3. Дистанційне навчання в НаУКМА реалізується через систему управління дистанційним навчанням, систему керування вмістом, відповідного кадрового, матеріально-технічного та фінансового забезпечення, за участі підрозділів НаУКМА, зокрема, Центру електронної освіти (ЦЕО) НаУКМА, Навчальна лабораторія інформатики (НЛІ), Інформаційно-обчислювального центру (ІОЦ). За необхідності рішенням Вченої ради НаУКМА можуть створюватись інші структурні підрозділи.

1.4. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.5. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-науковими рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

1.6. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

1.7. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

- *система управління дистанційним навчанням (LMS (англ. Learning management system))* — система, яка використовується для розробки, зберігання, управління та поширення навчальних онлайн-матеріалів (посилань на відео-лекції, презентацій, підручників, тестів та інше) із забезпеченням спільного он-

лайн доступу, як синхронного так і асинхронного; забезпечує комунікації між студентами та викладачами; надає можливість контролю за дистанційним навчальним процесом;

- *система керування вмістом* (CMS (англ. *Content Management System*) або PCMS (англ. *Platform Content Management System*)) — системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління електронними ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

- *технології дистанційного навчання* — це сукупність сучасних інформаційно-комунікаційних та психолого-педагогічних технологій, що забезпечують реалізацію процесу дистанційного навчання, а саме он-лайн доступ студентам до основного обсягу навчального матеріалу в електронному/цифровому вигляді, інтерактивну взаємодію/ комунікацію студентів і викладачів у процесі дистанційного навчання, надають студентам ресурси для самостійної роботи з електронними навчальними матеріалами, сприяють отриманню зворотного зв'язку.

- *електронні (дистанційні) курси* — систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм);

- *інституційна дистанційна форма навчання* — це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;

- *інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання* — технології створення, накопичення, зберігання та доступу до електронних ресурсів навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

- *психолого-педагогічні технології дистанційного навчання* — система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

- *синхронний режим* — взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно приєднані до спеціалізованого середовища дистанційного навчання організованого за допомогою програмного забезпечення затвердженого НаУКМА;

- *асинхронний режим* — взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому механізми розміщення (обміном) текстової, графічної та (або) відео-, аудіо- інформації, використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

- *суб'єкти дистанційного навчання* — особи, які навчаються (учень, вихованець, студент, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо).

2. НОРМАТИВНІ АКТИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ», ЯКІ РЕГУЛЮЮТЬ ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

2.1. Основні нормативні документи, які застосовуються при дистанційному навчанні:

- Статут НаУКМА;
- Правила прийому до НаУКМА;
- Положення про сертифікатні програми НаУКМА;
- Положення про рейтингову систему оцінювання в НаУКМА;
- Положення про критерії оцінювання знань студентів НаУКМА;
- Положення про самостійну роботу студентів НаУКМА;
- Положення про навчально-науковий семінар в НаУКМА;
- Положення про кваліфікаційну/магістерську роботу студента НаУКМА;
- Положення про практику студентів НаУКМА;
- Порядок проведення запису на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису;
- Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у запобігання плагіату та впровадження практики належного цитування у навчальному процесі НаУКМА;
- Положення про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність бакалаврів, магістрів НаУКМА;
- Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА;
- Положення про участь студентів у розбудові НаУКМА;
- Положення про порядок замовлення, видачі та обліку документів про освіту державного зразка та додатка до диплома про вищу освіту (DIPLOMA SUPPLEMENT) у НаУКМА; диплом бакалавра та магістра НаУКМА;
- Положення про порядок створення, організацію і роботу екзаменаційної комісії в НаУКМА;
- Положення про визнання іноземних документів про освіту;
- Положення про дистанційне навчання в НаУКМА;
- Положення про Систему управління дистанційним навчанням (LMS) НаУКМА;
- Наказів щодо норми часу для планування і обліку навчальної роботи та перелік основних видів методичної, наукової й організаційної роботи професорсько-викладацького складу в НаУКМА тощо.

3. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

3.1. Дистанційне навчання реалізовується шляхом:

3.1.1. застосування інституційної дистанційної форми як окремої форми навчання;

3.1.2. використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах (змішане навчання).

3.2. Запровадження інституційної дистанційної форми навчання в НаУКМА здійснюється у встановленому законодавством порядку.

3.3. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі приймається Вченою радою НаУКМА та вводяться в дію наказами президента НаУКМА.

3.4. Технології дистанційного навчання під час організації та забезпечення різних форм навчання (підготовка, післядипломна освіта) можуть використовуватись в НаУКМА за наявності відповідного кадрового та системотехнічного забезпечення.

4.ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ІНСТИТУЦІЙНОЮ ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

4.1. Особливості організації освітнього процесу за інституційною дистанційною формою навчання визначаються відповідним Положенням, що затверджується Міністерством освіти і науки України і здійснюється НаУКМА за наявності визначених міністерством умов.

Освітній процес за інституційною дистанційною формою навчання може здійснюватися у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи.

Основними видами навчальних занять є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші. Співвідношення форм та активностей балансується відповідно до контенту курсу.

4.2. Лекція, консультація, семінар проводяться із особами, які навчаються, дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

4.3. Отримання навчальних матеріалів для підкріплення всіх видів навчальних занять, спілкування між учасниками дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею текстової, графічної та (або) відео-, аудіо-інформації в електронному вигляді у синхронному або асинхронному режимі за допомогою системи керування вмістом та системи управління дистанційним навчанням.

4.4. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

4.5. Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

4.6. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

4.7. Практична підготовка осіб, які навчаються за інституційною дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою в НаУКМА програмою.

4.8. Контрольні заходи з навчальної дисципліни (предмета) при здійсненні підготовки фахівців за інституційною дистанційною формою навчання в

НаУКМА включають проміжний (тематичний, модульний), підсумковий та інші визначені в НаУКМА контролі знань, умінь та навичок, набутих студентом, слухачем у процесі навчання.

Усі контрольні заходи в НаУКМА можуть здійснюватися дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відео-, конференц-зв'язку за умови забезпечення автентифікації особи, яка навчається, або очно.

4.9. Державна атестація при підготовці фахівців за інституційною дистанційною формою навчання здійснюється у встановленому законодавством порядку.

5. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. В НаУКМА при організації освітнього процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять.

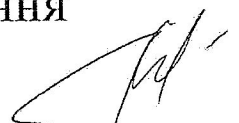
5.2. Використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах (змішане навчання).

Змішане навчання – це модель використання розподілених інформаційно-освітніх ресурсів на денній формі навчання із застосуванням елементів асинхронного й синхронного режиму дистанційного навчання. До змішаного навчання відносяться методи поєднання навчання по лінії викладач-студент (face-to-face) з навчанням на основі електронних технологій («гнучке навчання» (flexible learning)).

У змішаному навчанні значна частина традиційного навчального часу може замінюватися навчальною діяльністю в режимі он-лайн, яка може включати в себе, серед іншого, надання посилання на ресурси і завантаження навчальних текстів і контрольних матеріалів, управління он-лайн тестуванням та полегшувати подання завдання на самостійну роботу, поєднання формальних засобів навчання – роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу і інноваційних (електронних) форм навчання.

При змішаному навчанні зберігаються загальні принципи організації традиційного освітнього процесу. Застосування елементів асинхронного й синхронного дистанційного навчання при змішаному навчанні здійснюється шляхом освоєння студентами (слухачами) певної частини навчальних дисциплін (наприклад, при проведенні аудиторних занять, в самостійній роботі студентів) у традиційних формах навчання, а іншої частини - за технологіями мережевого навчання. Співвідношення частин визначається до потреб подібної організації освітнього процесу, оптимізації викладання дисциплін (дисципліни), технічними можливостями студентів (слухачів) і викладачів.

6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

6.1. Науково-методичне забезпечення інституційного дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів, електронних (дистанційних) курсів навчального плану/навчальної програми підготовки;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання.

6.2. Педагогічні, науково-педагогічні працівники та методисти НаУКМА, при організації інституційної дистанційної форми навчання повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання. Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання відповідно до Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників НаУКМА.

6.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання в НаУКМА може включати:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання відповідного програмного забезпечення та електронних (дистанційних) курсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-середовища дистанційного навчання і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке може бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

6.4. Електронні курси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, розміщуються на освітній інституційній електронній платформі DistEdu та можуть містити:

- РТІ/Силабус;
- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- виключно посилання на відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали та (або) презентації до лекцій;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх

виконання;

- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;

- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- електронні бібліотеки чи посилання на них;

- бібліографії;

- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище електронні-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;

- інші ресурси навчального призначення.

6.5. Перелік програмного забезпечення НаУКМА електронних-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається залежно від профілю навчальної дисципліни зазначено в Положенні про систему управління дистанційним навчанням (LMS) Національного університету «Киево-Могилянська академія».

Для забезпечення дистанційного навчання студентів, слухачів НаУКМА забезпечує відповідну інфраструктуру, включаючи відповідні приміщення для запису або проведення он-лайн занять, технічне обладнання, інше майно.

7. АВТОРСЬКІ ПРАВА НА ЕЛЕКТРОННІ НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

7.1. Електронні навчальні курси створюються з дотриманням вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права», інших нормативно-правових актів України, Положення про основні засади охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності в НаУКМА тощо.

7.2. Електронні навчальні курси є інтелектуальною власністю його автора (авторського колективу) та майновою власністю НаУКМА.

7.3. За якість, зміст та відповідність галузевим стандартам вищої освіти електронного курсу персональну відповідальність несе викладач (автор), який викладає відповідну навчальну дисципліну, та завідувач кафедри, на якій викладається дисципліна.

7.4. Авторські права на створений електронний навчальний курс належить його автору. Право власності на копію електронного навчального курсу, створеного автором при виконанні своїх посадових обов'язків в НаУКМА, належить НаУКМА, якщо інше не обумовлено іншими угодами чи авторським договором.

7.5. Підтвердження авторства розробника та власності НаУКМА позначається відповідними знаками © («копірайтами»), що розміщуються на електронному навчальному курсі автором або адміністратором сервера електронного навчання на підставі відповідного документу про сертифікацію.

7.6. Використання запозичених матеріалів з електронного навчального курсу інших авторів чи освітніх ресурсів сторонніх авторів також супроводжується розташуванням відповідного знаку підтвердження авторства розробника матеріалів.

7.7. Використання копії електронного навчального курсу для потреб освітнього процесу може здійснюватися за рішенням завідувача кафедри, де викладається відповідна дисципліна, за згоди автора (авторів). У випадку

відсутності згоди автора – за рішенням віце-президента з науково-педагогічної роботи (навчальна робота) на підставі подання завідувача кафедри та погодження декана факультету.

7.8. Взаємовідносини між автором електронного навчального курсу та НаУКМА стосовно розподілу авторських прав і майнових інтересів можуть регулюватися окремими авторськими договорами.

8. ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

8.1. Фінансування в системі дистанційного навчання здійснюється за рахунок коштів: державного бюджету; фізичних та юридичних осіб, які вносять плату за навчання; інших надходжень, що не заборонені чинним законодавством.

9. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

9.1. Головними напрямками міжнародного співробітництва у сфері дистанційного навчання для НаУКМА є:

- участь у проектах і програмах, що спрямовані на входження системи дистанційного навчання України у світову освітню систему з урахуванням національних інтересів і здобутків вітчизняної освіти;
- участь у проектах і програмах інтегрування національних телекомунікаційних мереж, що задіяні у дистанційному навчанні, у європейські та світові науково-освітні телекомунікаційні мережі;
- проведення спільних наукових досліджень щодо розвитку технологій дистанційного навчання;
- надання послуг, пов'язаних із здобуттям освіти за технологіями дистанційного навчання, іноземним громадянам;
- відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших фахівців з метою підвищення кваліфікації з дистанційного навчання відповідно до міжнародних договорів України, а також прямих договорів НаУКМА з іноземними партнерами.

9.2. НаУКМА при здійсненні міжнародного співробітництва у сфері дистанційного навчання може укладати відповідні договори, встановлювати прямі зв'язки з навчальними закладами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо.

